

Torsdag den 9. juni 2016

P8_TA(2016)0275

Samvittighedsfangers situation i Tadsjikistan

Europa-Parlamentets beslutning af 9. juni 2016 om Tadsjikistan: Situationen for samvittighedsfanger (2016/2754(RSP))

(2018/C 086/17)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 7, 8 og 9 i verdenserklæringen om menneskerettigheder,
- der henviser til sin beslutning af 17. september 2009 om indgåelse af en partnerskabs- og samarbejdsaftale om oprettelse af et partnerskab mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Tadsjikistan på den anden side ⁽¹⁾,
- der henviser til sin beslutning af 15. december 2011 om gennemførelsen af EU-strategien for Centralasien ⁽²⁾,
- der henviser til Rådets konklusioner af 22. juni 2015 vedrørende EU-strategien for Centralasien,
- der henviser til sin beslutning af 13. april 2016 om gennemførelse og gennemgang af EU-strategien for Centralasien ⁽³⁾,
- der henviser til EU's erklæring af 18. februar 2016 til Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa om straffesagen mod Islamisk Genfødselsparti (IRPT) i Tadsjikistan,
- der henviser til konklusionerne af 18. september 2015 fra EU's særlige repræsentant for Centralasiens besøg i Tadsjikistan,
- der henviser til redegørelse af 3. juni 2016 fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om den tadsjikiske højesterets livstidsdom over ledere af Det Islamiske Genfødselsparti,
- der henviser til de foreløbige bemærkninger af 9. marts 2016 fra FN's særlige rapportør om retten til ytrings- og meningsfrihed ved afslutningen af dennes besøg i Tadsjikistan,
- der henviser til UPR-henstillingerne til Tadsjikistan, der blev afgivet på den 25. samling i FN's Menneskerettighedsråd den 6. maj 2016,
- der henviser til den årlige menneskerettighedsdialog mellem EU og Tadsjikistan,
- der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder (ICCPR), som garanterer ytringsfriheden, forsamlingsfriheden, retten til respekt for den enkeltes personlige liv, privatliv og familieliv og retten til ligestilling og forbyder forskelsbehandling i udøvelsen af disse rettigheder,
- der henviser til den regionale konference om forebyggelse af tortur den 27.-29. maj 2014 og den regionale konference om samfundets rolle i forebyggelsen af tortur den 31. maj — 2. juni 2016,

⁽¹⁾ EUT C 224 E af 19.8.2010, s. 12.

⁽²⁾ EUT C 168 E af 14.6.2013, s. 91.

⁽³⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2016)0121.

Torsdag den 9. juni 2016

- der henviser til Tadsjikistans handlingsplan fra august 2013 til gennemførelse af henstillingerne fra FN's Komité mod Tortur,
  - der henviser til forretningsordenens artikel 135, stk. 5, og artikel 123, stk. 4,
- A. der henviser til, at Parlamentet den 17. september 2009 godkendte partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Tadsjikistan; der henviser til, at partnerskabs- og samarbejdsaftalen blev undertegnet i 2004 og trådte i kraft den 1. januar 2010; der henviser til, at det navnlig i artikel 2 fastslås, at »respekten for de demokratiske principper og de grundlæggende menneskerettigheder danner grundlag for parternes interne og eksterne politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale«;
- B. der henviser til, at EU-Tadsjikistan-samarbejdet siden 1992 er blevet udvidet til et stort antal områder, herunder menneskerettigheder og demokrati, som udgør selve grundlaget for ethvert partnerskab;
- C. der henviser til, at EU har en afgørende interesse i at intensivere det politiske, økonomiske og sikkerhedsmæssige samarbejde og samarbejdet om bæredygtig udvikling og fred med den centralasiatiske region via et stærkt og åbent forhold mellem EU og Tadsjikistan baseret på retsstatsforhold, demokrati og menneskerettigheder;
- D. der henviser til, at velkendt forretningsmand og regeringskritiker, Abubakr Azizkhodzhaev, siden februar 2016 har været frihedsberøvet efter at have fremsat kritiske bemærkninger om korrupte forretningsmetoder; der henviser til, at han er anklaget for tilskyndelse til nationalt had, racehad eller religiøst had efter artikel 189 i den tadsjikiske straffelov;
- E. der henviser til, at medlemmer af Tadsjikistan politiske opposition systematisk er blevet forfulgt; der henviser til, at Tadsjikistans Islamiske Genfødelsesperti (IRPT) i september 2015 blev forbudt efter at være blevet sat i forbindelse med et mislykket kupforsøg tidligere på måneden, ledet af general Abdukhalim Nazarzoda, som blev dræbt sammen med 37 af sine tilhængere; der henviser til, at myndighederne allerede har anholdt omkring 200 IRPT-medlemmer;
- F. der henviser til, at den tadsjikiske højesteret i februar 2016 indledte sager mod 13 medlemmer af IRPT's Politiske Råd samt fire andre personer med tilknytning til partiet, der var anklaget for »ekstremisme« på grund af deres påståede deltagelse i angrebene i september 2015; der henviser til, at mange IRPT-medlemmer er blevet anholdt og sigtet for overtrædelse af straffeloven uden garanti for en retfærdig rettergang; der henviser til, at Zaid Saidov, forretningsmand og velkendt oppositionsfigur, blev idømt 29 års fængsel i en straffesag rejst i forbindelse med hans opstilling ved præsidentvalget i november 2013; der henviser til, at Umarali Kuvvatov blev dræbt i marts 2015 i Istanbul, og at en anden aktivist, Maksud Ibragimov, blev stukket ned og bortført i Rusland, inden han blev bragt tilbage til Tadsjikistan og i juli 2015 idømt 17 års fængsel;
- G. der henviser til, at den tadsjikiske højesteret i Dusjanbe den 2. juni 2016 idømte Mahmatali Hayit og Saidumar Hussaini, fremtrædende medlemmer af det forbudte IRPT, livsvarigt fængsel på grundlag af anklager om at have stået bag et kupforsøg i 2015; der henviser til, at 11 andre IRPT-medlemmer er blevet idømt fængselsdomme; der henviser til, at tre slægtninge til lederen af IRPT, Muhiddin Kabiri, er blevet fængslet for at have undladt at anmelde en ikke nærmere angivet forbrydelse; der henviser til, at retssagerne var uigennemskuelige og krænkede de tiltaltes ret til en retfærdig rettergang;
- H. der henviser til, at adskillige advokater, der ansøgte om at fungere som forsvarsadvokater for IRPT-medlemmer, har modtaget dødstrusler og er blevet arresteret, frihedsberøvet og fængslet; der henviser til, at anholdelserne af Buzurgmehr Yorov, Nodira Dodajanova, Nuriddin Mahkamov, Shukhrat Kudratov, Firuz og Daler Tabarov giver anledning til stor bekymring med hensyn til overholdelsen af de internationale standarder for så vidt angår spørgsmålet om advokaters uafhængighed, lukkede retssager og begrænset adgang til advokatbistand; der henviser til, at adskillige journalister også er blevet frihedsberøvet, chikaneret og intimideret; der henviser til, at ytringsfrihed og adgang til medierne samt politisk og ideologisk, herunder religiøs, pluralisme skal anerkendes i henhold til Tadsjikistans forfatning;

Torsdag den 9. juni 2016

- I. der henviser til, at Advokatura-loven fra 2015 har gjort det nødvendigt for alle forsvarsadvokater at få udstedt nye bestillinger og har indført visse begrænsninger for, hvem der kan udøve advokatvirksomhed, hvilket giver nye muligheder for at gøre indgreb i advokaternes frie udøvelse af deres erhverv;
- J. der henviser til, at de seneste ændringer til loven om offentlige foreninger, som trådte i kraft i 2015, lægger hindringer i vejen for civilsamfundets funktionsdygtighed ved at kræve offentliggørelse af NGO'ers finansieringskilder;
- K. der henviser til, at Europa-Parlamentets valgobservationsdelegation ved parlamentsvalget i Tadsjikistan i sin rapport af 2. marts 2015 fremhævede betydelige mangler;
- L. der henviser til, at såvel pressen som websteder, sociale medier og internetudbydere i Tadsjikistan fungerer i et restriktivt miljø, hvor selv censur er udbredt; der henviser til, at regeringen bruger restriktive medielove og -regulativer til at bremse uafhængig nyhedsformidling og ofte blokerer onlinemedier og sociale medier;
- M. der henviser til, at FN's særlige rapportør om tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf i februar 2015 udtrykte bekymring over den fortsatte tortur, mishandling og straffrihed i sin statusrapport til opfølgning af hans rejse til Tadsjikistan i februar 2014;
- N. der henviser til, at Tadsjikistans placering på korruptionsindekset fortsat er bekymrende højt;
- O. der henviser til, at det europæiske instrument for demokrati og menneskerettigheder (EIDHR) udgør et vigtigt finansielt instrument til støtte for retsstatsforhold, god regeringsførelse og menneskerettigheder, såvel i landet som i regionen;
- P. der henviser til, at Tadsjikistan den 22. maj 2016 afholdt en folkeafstemning om forfatningsændringer, der gør det muligt for den siddende præsident, Emomali Rahmon, at genopstille et ubegrænset antal gange;
  1. opfordrer til løsladelse af alle, der sidder fængslet på grund af politisk motiverede anklager, heriblandt Abubakr Azizkhodzhaev, Zaid Saidov, Maksud Ibragimov, IRPT-lederne Mahmatali Hayit og Saidumar Hussaini samt 11 andre IRPT-medlemmer;
  2. opfordrer indtrængende de tadsjikiske myndigheder til at omstøde domfældelserne af advokater og advokater, heriblandt Buzurgmehr Yorov, Nodira Dodajanova, Nuriddin Mahkamov, Shukhrat Kudratov samt Firuz og Daler Tabarov, og sætte dem på fri fod;
  3. understreger betydningen af forbindelserne mellem EU og Tadsjikistan og af en styrkelse af samarbejdet på alle områder; fremhæver den interesse, som EU har i et holdbart forhold til Tadsjikistan for så vidt angår politisk og økonomisk samarbejde; understreger, at de politiske og økonomiske forbindelser med EU er nært knyttet til et værdifællesskab omkring respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, som fastsat i partnerskabs- og samarbejdsaftalen;
  4. er yderst bekymret over det stigende antal frihedsberøvelser af menneskerettighedsaktivister, medlemmer af den politiske opposition og deres pårørende, begrænsninger af mediefriheden og internettet og mobilkommunikation, og begrænsninger af religiøse ytringer;
  5. opfordrer indtrængende myndighederne i Tadsjikistan til at give forsvarsadvokater og politiske figurer en fair, åben og gennemsigtig behandling ved retssager, til at yde solid beskyttelse og proceduremæssige garantier i overensstemmelse med Tadsjikistans internationale forpligtelser og til at give internationale organisationer tilladelse til at foretage en ny efterforskning af alle rapporterede krænkelse af menneskerettighederne og den menneskelige værdighed; anmoder om, at alle fængslede eller frihedsberøvede får adgang til uafhængig advokatbistand med ret til regelmæssige møder med deres familiemedlemmer; minder om, at der for hver afsagt dom skal fremlægges klare beviser til støtte for de strafferetlige anklager mod den pågældende;
  6. opfordrer den tadsjikiske regering til at tillade oppositionsgrupper at operere frit og udøve deres forsamlings-, forenings-, ytrings- og religionsfrihed i overensstemmelse med de internationale menneskerettighedsstandarder og Tadsjikistans forfatning;

Torsdag den 9. juni 2016

7. understreger, at den legitime kamp mod terrorisme og voldelig ekstremisme ikke må bruges som påskud for at forbyde oppositionsaktivitet, begrænse ytringsfriheden eller indskrænke domstolenes uafhængighed; minder om, at de grundlæggende frihedsrettigheder for alle tadsjikiske borgere skal sikres, og retsstatsprincippet holdes i hævd;
  8. opfordrer Tadsjikistans parlament til at tage hensyn til uafhængige mediers og civilsamfundsrepræsentanters synspunkter ved sin behandling af de foreslåede ændringer af medieloven for så vidt angår medielicenser; opfordrer de tadsjikiske myndigheder til at opføre med at blokere nyhedssites;
  9. opfordrer de tadsjikiske myndigheder til at overholde folkeretten, navnlig med hensyn til loven om offentlige foreninger og loven om advokater og advokatvirksomhed; opfordrer den tadsjikiske regering til at sikre, at alle advokater, herunder dem, der forsvarer menneskerettighedsaktivister, IRPT-medlemmer, ofre for tortur og klienter under anklage for ekstremisme, er i stand til at udføre deres arbejde frit uden frygt for trusler eller chikane;
  10. påskønner den række af positive skridt, som den tadsjikiske regering har taget, herunder afkriminaliseringen af ærekrænkelser i 2012, og opfordrer til en korrekt håndhævelse af landets straffelov; påskønner undertegnelsen af den lovgivning, som indfører ændringer til strafferetsplejeloven og loven om procedurer for frihedsberøvelse og betingelser for mistænkte, sigtede og tiltalte, og opfordrer de tadsjikiske myndigheder til at sikre, at disse lovbestemmelser implementeres hurtigst muligt;
  11. påskønner den årlige menneskerettighedsdialog mellem EU og Tadsjikistan, som også bør forholde sig til indholdet af denne beslutning; understreger vigtigheden af en effektiv og resultatorienteret menneskerettighedsdialog mellem EU og de tadsjikiske myndigheder som et redskab til at fremme en afspænding af den politiske situation i landet og iværksættelse af omfattende reformer;
  12. opfordrer EU og især EU-Udenrigstjenesten til nøje at overvåge overholdelsen af retsstatsprincipperne i Tadsjikistan, især retten til foreningsfrihed og retten til at danne politiske partier, i forbindelse med det kommende parlamentsvalg i 2020, til at rejse problemer med de tadsjikiske myndigheder og eventuelt tilbyde bistand samt til regelmæssigt at aflægge beretning til Parlamentet; opfordrer EU's delegation i Dusjanbe til fortsat at spille en aktiv rolle;
  13. opfordrer myndighederne i Tadsjikistan til at sikre en passende opfølgning og implementering af FN's UPR-henstillinger;
  14. udtrykker dyb bekymring over den udbredte brug af tortur, og opfordrer indtrængende den tadsjikiske regering til at gennemføre sin handlingsplan fra august 2013 til efterkommelse af henstillingerne fra FN's Komité mod Tortur;
  15. noterer sig konklusionerne fra den valgobservationsmission, der var udsendt af Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa til parlamentsvalget den 1. marts 2015 i Tadsjikistan, hvoraf det fremgår, at valget »fandt sted inden for snævre politiske rammer og ikke gav kandidaterne lige muligheder«, og opfordrer de tadsjikiske myndigheder til at forholde sig til alle henstillingerne i disse konklusioner uden forsinkelse;
  16. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, Rådet, Kommissionen, EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, EU's særlige repræsentant for Centralasien, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, FN's Menneskerettighedsråd samt regeringen i Tadsjikistan og Tadsjikistans præsident, Emomali Rahmon.
-